

PARK IN BEWEGING

Caroline Van Malderen en Geraldine Bruyneel

BRABANTWIJK ZOEKT PARK

Nadat uit talloze gesprekken met bewoners bleek dat er in de Brabantwijk een nijpend tekort was aan groen, een park om te spelen, elkaar te ontmoeten en te relaxen, werd er in het kader van het wijkcontract Koningin-Groen (2000-2004) besloten om de privétuin van het vroegere Belgacomgebouw aan te kopen. Op dat moment was dat een „jungle” die de Groenstraat met de Paleizenstraat verbond.

Teneinde de aanleg van het park zo dicht mogelijk te laten aansluiten bij de behoeften van de wijk,

bereidden bewoners en organisaties een dossier voor over de inrichting van het park. Dat bleek een evenwichtsoefening te worden tussen speelruimte, rustige plekken, veiligheidsbepaalingen. Toen deze af was, kon de werkgroep uiteindelijk een dossier met aanbevelingen overbrengen aan de gemeente. Dat dossier werd toegevoegd aan de projectoproep voor architectenbureaus. Verschillende architectenbureaus tekenden in, stelden hun project voor aan gemeentebewoners en organisaties. Uiteindelijk werd er gekozen voor een Schaarbeekse architectenbureau voor de uitwerking van het park.

In 2007 was het eindelijk zover: het Koningin-Groen park opende officieel haar „deuren”. Alhoewel het park een oase van rust is in een drukbevolkte en weinig groen wijk, gingen vele suggesties van bewoners en organisaties jammer genoeg verloren in de uitwerking van het park.

EEN PARK VOOR DE BRABANTWIJK?

Reeds in 2007 maakte Coördinatie Brabant-Groen, het platform voor wijkorganisaties en scholen uit de wijk, een stand van zaken op omtrent de inrichting van het park en het gebruik ervan. Samenlevingsopbouw Brussel speelde hun bemerkings door aan de gemeente Schaarbeek. De grootste opmerkingen verwezen naar de magere aankleding van de kinderzone, de slechte zichtbaarheid van het park van op de straat en het wegvallen van een geschikte plaats voor de moestuin die gevraagd werd. Het park wordt door buurtbewoners dan ook zeer weinig gebruikt en er trad steeds meer vandalisme op.

In 2010 beslisten wijkorganisaties en bewoners een werkgroep op te starten voor de verbetering van het park Koningin-Groen. In eerste instantie hebben we kinderen, jongeren en volwassenen bevestigd over hoe zij het park gebruikten. Samen met architect Tim Rottiers bevestigden we verschillende organisaties, scholen en diensten, betrokken bij het park naar hun ervaringen, naar wat volgens hen ontbreekt in het Koningin-Groen park.

De bedoeling was om met de mensen in de wijk een bundel aan concrete voorstellen te maken, die vertrekken vanuit de noden van de wijk, waar bewoners en organisaties zelf een rol kunnen in spelen. Die bundel met concrete voorstellen werd aan de groendienst en de nieuwe schepen van groene ruimtes voorgesteld in het voorjaar van 2013. In die bundel draaien de projectvoorstellen rond drie belangrijke thema's: Communicatie, Fauna en Flora en Verblijfsruimte.

ER BEWEEGT WAT IN HET PARK

Teneinde een project uit elke voorgenoemde categorie praktisch uit te werken, deden wij beroep op een derdejaars stagiair van de HUB. Zijn stage-opdracht bestond eruit om de projecten die hij zelf of met behulp van de architect tot een goed einde zou brengen te selecteren en volledig uit te werken (uitschrijven, partners contacteren, organiseren van de verschillende stappen,...). Er werd gekozen om te werken rond het insectenhotel, panelen die de ingangen van het park aanduiden en het ontwerpen en de installatie van een zitstructuur voor mama's uit de wijk rond de zandbak waar de kinderspeeltoelen komen. De verschillende projecten werden geschreven in samenwerking met de dienst groene ruimten van de gemeente Schaarbeek, teneinde de goedkeuring ervan te vergemakkelijken.

Communicatie - Nogal wat buurtbewoners en kinderen uit de buurtscholen kennen het park Koningin-Groen niet. De ingang in de Paleizenstraat is vrij onduidelijk, de ingang aan de Groenstraat is alles behalve uitnodigend. Teneinde dat te verbeteren werden panelen aangebracht die met graffiti versierd werden door leerlingen van de Sint-Lukashumaniora. Dankzij deze panelen zijn de ingangen van het park veel zichtbaarder.

Fauna en flora - In het luik Fauna en flora trachten we aandacht te geven aan de (toekomstige) parkbewoners. Insecten en vogels worden namelijk door het doorgedreven onderhoud van het park vaak van hun voedsel of verblijfplaats onthouden. Teneinde het overleven in het park gemakkelijker te maken voor de insecten die er vertoeven, hebben wij besloten om een insectenhotel te bouwen en die in het park te installeren.

Dat insectenhotel werd gevuld gedurende twee workshops met wijkorganisaties. De eerste workshop werd door Natuurpunt vzw gegeven en de tweede werd begeleid door onze stagiair. Het opvullen van het insectenhotel bleek echter veel meer tijd in beslag te nemen dan gepland en zal deze zomer verdergezet worden door wijkorganisaties, zoals Ratahouille en Gaffi die de workshops reeds gevolgd hebben.

Verblijfsruimte - Een stadspark is bovenal een verblijfsruimte met infrastructuur die zich leent tot ontspanning, sport en spel. De oorsprong van park Koningin-Groen is de nood aan een verbinding tussen het Noordstation en Schaarbeek centrum. De restructuur die zich vooral bovenaan (Paleizenstraat) bevindt, biedt ruimtelijk de meeste mogelijkheden. De uitrusting (speeltuigen en zitplaatsen) is echter aan de magere kant. Er is vooral nood aan ruimte. Elk object (speeltuig, vuilbak) is gezien de beperkte oppervlakte van het park een rem op de bewegingsvrijheid van de kinderen. Wat wel nuttig kan zijn is een klimstructuur. Dat vermijdt dat kinderen in de bomen en op de muren gaan klimmen. De zitbanken zijn asociaal geplaatst voor buurtbewoners en verenigingen die in groep het park bezoeken. De materiaalkeuze wordt niet als comfortabel ervaren.

Om op deze vragen een antwoord te bieden, heeft de gemeente Schaarbeek meer infrastructuur voorzien voor kinderen (in de zandbak: tafeltjes en stoeltjes en een klimstructuur zal nog geïnstalleerd worden), er werden een aantal bomen omgehakt om meer ruimte te maken en de agoraspace — de sportzone — werd aangekleed met minigoals en een basketbalring. Ondertussen werd er door een student van Lucas (architectuur) een zitmeubel ontworpen die beantwoordt aan de vragen van de mama's die het park gebruiken (samen kunnen zitten terwijl overzicht op de kinderen, een meubel waarop de kinderen

ook kunnen spelen). Dat ontwerp is een voorbeeld voor wat er zou kunnen komen. Volgend schooljaar willen wij hierop verder denken met tweedejaarsstudenten van Lucas, waarbij er tevens rekening gehouden wordt met haalbaarheid en budget. De bedoeling is uiteindelijk om dit meubel ook te (laten) bouwen.

Dat ontwerp, evenals de panelen aan de ingangen van het park en het insectenhotel werd, als eindpunt van de stage, voorgesteld aan de groendienst en de Schaarbeekse schepen Denis Grimberghs, tijdens een kleine inhuldiging in het park. Op die manier konden wij onze projecten in de kijker zetten, evenals wat de gemeente al gedaan heeft in het park en wat wij nog plannen te doen. Zo staat de Sint-Lukasbasisschool in de startblokken om in de loop van volgend schooljaar een lege, witte muur van het park te versieren met de kinderen en ouders van de school en zal Ateliers des petits pas ook nog beschilderde panelen ophangen om de trap van het paviljoen op te fleuren. De moestuin zou idealiter ook nog een nieuwe plaats moeten krijgen en het „hokje“ van de vredesbewakers kan als communicatiewand dienen. Er valt dus nog heel wat te doen om het park aan te passen aan de noden van zijn gebruikers, maar we zijn op de goede weg.